

jo være klart. Man er sommetider tilbøjelig til at tillægge det Aktiv, som bestaar i Penge, for stor Værdi, fordi det er en Værdi, som alle kunne forstaa, men der handles i Forretninger med mange andre Værdier, som kunne omsættes uhyre mange Gange, uden at Kassebeholdningen eller dens Værdi berøres deraf. Der kan gennem et Bogholderi foregaa uhyre mange Posteringer og Omflytninger af Værdier fra den forretningsdrivende til andre, uden at det har noget som helst med Kassebogen at gøre. Altsaa, hvor megen Vægt jeg end lægger paa, at det fastslaas, at Kassebogen skal føres, maa man ikke se bort fra, at det øvrige Grundlag for Forretningen, for Bogholderiet ogsaa maa være i Orden. Man kan naturligvis ikke — det ser jeg godt — foreskrive noget saadant som, at der skal føres det, der sædvanlig kaldes en Kladde, og som føres ved Siden af Kassebogen. Men har man disse to Ting, og er man paa det rene med, at enhver Transaktion, der foretages af den paagældende bogholderipligtige, indføres, saa har man i Virkeligheden det nødvendige Grundlag. Det kan være, at man ikke kan foreskrive det, men at man maa nøjes med, som § 2 ogsaa siger, at paalægge de paagældende at føre i det hele et Bogholderi, som staar i passende Forhold til Forretningens Omfang.

Vanskeligheden ved denne Lov er jo, at Overtrædelsen bliver man først bekendt med, naar den paagældende kommer under Konkurs. Det vil være Regelen. Det kan gaa en Mand godt, og det kan gaa en Mand mindre godt, men Øvrigheden faar som Regel først Lejlighed til at paavise Uorden i Bogholderiet, naar Mandens Bo kommer under Konkursbehandling. Det er vist meget sjældent — maaske kunde jeg dog oplyse enkelte saadanne Tilfælde —, at man i saadanne Tilfælde har haft Lejlighed til at konstatere Uorden i Bogholderiet. Naar man i Lovforslaget fastslaar Kassebogens Vigtighed — hvad jeg ganske kan tiltræde —, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at da man her i Tinget i 1887—88 behandlede et tilsvarende Lovforslag, som for Resten blev gjort færdigt — det blev vedtaget her og sendt til det andet Ting —, havde man faaet en Bestemmelse ind om Kassebogens daglige Afstemning. Det tror jeg ikke er overflødig, thi en Kassebog kan meget let bagefter konstrueres. Naar det kniber for en Mand at faa sine Ting i Orden, kan han nok lave en Kassebog sammen, men Betingelsen for, at en Kassebog virker,

som den skal, er, at den daglig afstemmes med den forhaandenværende Kassebeholdning, hvorved den faar den Betydning, som den bør have. Jeg vil henstille til Overvejelse, om man kunde faa en hertil sigtende Bestemmelse ind i Lovforslaget.

Med Hensyn til Omfanget af den Kreds af næringsdrivende, for hvilken det gøres til Pligt at føre Bøger, vil jeg ogsaa kunne slutte mig til dem, som mene, at man skulde gaa noget videre end Lovforslaget. Navnlig mener jeg, at det burde gøres til Pligt for Sagførere. Uden Hensyn til de Udtalelser, som findes i Bemærkningerne til Lovforslaget, kunde man maaske se bort fra vor Retsreform, om hvis Ikrafttræden vi jo ikke ved saa meget, og tage Sagførere med her. Ligeledes mener jeg med den sidste ærede Taler, at Lovforslagets Titel burde ændres noget, selv om den ikke netop blev, som det ærede Medlem foreslog. Maa jeg gøre opmærksom paa, at der i § 7 tales om forskellige Forandringer i Konkursloven; var det da ikke bedre at kalde denne Lov: Lov om Hændelsbøgers Førelse samt Ændringer i Lov om Konkurs af 25. Marts 1872. (Afbrydelse af *Ministeren*). Ja, det er ganske vist en lang Titel, men naar Folk ville vide nogen Besked om Konkursforhold, kan det være vanskeligt for dem, naar der ikke foreligger en tydelig Henvisning til, hvor de skulle finde de herom gældende Bestemmelser. Naar man ikke ved Besked og derfor tager Loven herom frem, falder det lidt underligt, at man, for at faa et rigtigt Billede frem af Forholdene, skal gaa til en Lov, der handler om Hændelsbøgers Førelse.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Forslaget til en god og hurtig Behandling.

Ministeren for Handel og Søfart (*Weimann*): De sagkyndige Bemærkninger, der i Dag ere faldne, samle sig navnlig om det Spørgsmaal, hvorvidt vi skulle have en Hovedbog eller ikke. Meningen med det Forslag, der ligger for, var, i Stedet for at give den tørre skematiske Regel: Du skal føre en Hovedbog, at sige til den næringsdrivende, til den Mand, som er pligtig at føre Hovedbøger: Du skal indrette dit Bogholderi fornuftigt, men du skal have en vis betydelig Frihed med Hensyn til, hvorledes du indretter dig; naar det blot bliver klart og overskueligt, saa er det godt nok. Naar man i Lovforslaget har ment at kunne stille sig paa det sidstnævnte Standpunkt, er det navnlig under